

UMCS

5-osios tarptautinės mokslinės konferencijos

**VERTYBĖS LIETUVIŲ IR LENKŲ KALBŲ PASAULĖVAIZDYJE.
TEKSTOLOGIJOS KULTŪRINIAI ASPEKTAI.
TEKSTAS–TEKSTEMA–KONTEKSTAS**

2023 m. rugsėjo 7–9 d.

Vilniaus universitetas

PROGRAMA / PROGRAM

5. Międzynarodowej Konferencji Naukowej

**WARTOŚCI W JĘZYKOWYM OBRAZIE ŚWIATA POLAKÓW I LITWINÓW.
KULTUROWE ASPEKTY TEKSTOLOGII.
TEKST–TEKSTEM–KONTEKST**

7–9 września 2023 r.

Uniwersytet Wileński

Organizatoriai / Organizatorzy

Vilniaus universiteto Polonistikos centras,
Marijos Kiuri-Sklodovskos universiteto
Kalbotyros ir literatūrologijos instituto Lenkų kalbos
tekstologijos ir gramatikos katedra

Centrum Polonistyczne Uniwersytetu Wileńskiego,
Katedra Tekstologii i Gramatyki Języka Polskiego
Instytutu Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UMCS

Rėmėjai / Sponsorzy

Lietuvos
mokslo
taryba

Filologijos
fakultetas

Mokslo
fondas

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Wilnie

INSTYTUT
POLSKI
WILNO

Konferencijos mokslinis komitetas / Komitet Naukowy Konferencji

Pirmininkė / przewodnicząca

Prof. habil. dr. Anna Tyrpa, IJP PAN

Prof. habil. dr. Józef Kąś, UJ

Prof. habil. dr. Halina Karaś, UW

Prof. habil. dr. Anna Pajdzińska, UMCS

Prof. habil. dr. Halina Pelc, UMCS

Prof. habil. dr. Maciej Rak, UJ

Prof. dr. Daiva Aliūkaitė, VU

Doc. dr. Viktorija Ušinskienė, VU

Doc. dr. Kinga Geben, VU

Dr. Loreta Vaičiulytė-Semėnienė, LKI

Konferencijos organizacinis komitetas / Komitet Organizacyjny Konferencji

Pirmininkė / przewodnicząca

Prof. dr. Kristina Rutkovska, VU

Pirmininkės pavaduotoja / Wiceprzewodnicząca

Prof. habil. dr. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, UMCS

Pirmininkės pavaduotoja / Wiceprzewodnicząca

Dr. Vilija Ragaišienė, LKI

Prof. habil. dr. Marta Nowosad-Bakalarczyk, UMCS

Dr. Jūratė Pajėdienė, LKI

Dr. Sebastian Wasiuta, UMCS

Doc. dr. Irena Fedorovič, VU

Doc. dr. Miroslav Davlevič, VU

Dr. Irena Snukiškienė, VU

Dokt. Violeta Švaikovskaja, LLTI

Szymon Grabiński, UJ

Silvestras Buiko, VU

RUGSĖJO 7 D. / 7 WRZEŚNIA

9.00–9.30

REGISTRACIJA / REJESTRACJA

VU Centriniai rūmai, Senato salė / Gmach Główny UW, Sala Senatu

9.30–10.00

KONFERENCIJOS ATIDARYMAS / OTWARCIE KONFERENCJI

10.00–12.30

I PLENARINIS POSĖDIS / I POSIEDZENIE PLENARNE TEORINĖS TEKSTOLOGIJOS PROBLEMAS / TEORETYCZNE PROBLEMY TEKSTOLOGII

Pirmininkauja / Przewodniczą

prof. habil. dr. Stanisława NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA,
prof. dr. Kristina RUTKOVSKA

Prof. habil. dr. Stanisława NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA

Czym zajmuje się tekstologia?

Prof. habil. dr. Anna PAJDZIŃSKA

Utwór poetycki – niezwykły tekst

Prof. habil. dr. Aleksandra NIEWIARA

Jednostki tekstu jako jednostki kultury i jednostki pamięci zbiorowej

Prof. habil. dr. Tetiana YASTREMSKA

Dialektalny obraz świata Ukraińców: koncept i kontekst

Prof. habil. dr. Marta WÓJCICKA

Zakłęte w tekście kultury... Tekst kultury jako nośnik tożsamości zbiorowej

12.30–14.00

PIETŲ PERTRAUKA / PRZERWA OBIADOWA

14.00–16.00

II PLENARINIS POSĖDIS / II POSIEDZENIE PLENARNE

SENŪJŲ RAŠTŲ TEKSTOLOGINĖ ANALIZĖ /

BADANIA TEKSTOLOGICZNE NAD TEKSTAMI DAWNYMI

VU Centriniai rūmai, Senato salė / Gmach Główny UW, Sala Senatu

Pirmininkauja / Przewodniczą

prof. habil. dr. Maria TRAWIŃSKA, dr. Jūratė PAJĖDIENĖ

Prof. habil. dr. Marta Nowosad-Bakalarczyk

Plurale tantum vs. rzeczownik dwuliczbowy – (kon)tekstowe wyznaczniki statusu jednostki językowej

Prof. habil. dr. Maria TRAWIŃSKA

U zarania kultury prawnej w Polsce: średniowieczne księgi ziemskie

Dr. Jūratė PAJĖDIENĖ

Sugretinus dviejų K. Fabiani pamokslų apie kalbėjimo nuodėmes tekstą (1783) ir K. Lukausko (1797) bei J. A. Pabrėžos (1824) rankraščiųuose randamus jo vertimus

Prof. dr. Kristina RUTKOVSKA

Jakiego rodzaju tekstem jest paratekst?

16.00–16.30

KAVOS PERTRAUKA / PRZERWA KAWOWA

16.30–17.30

MUZIKINĖ PASKAITA IR ANSAMBLIO „LALYMKA“ PASIRODYMAS, lektorius doc. dr. Gustaw Juzala, ansamblio vadovas /

WYKŁAD MUZYCZNY I WYSTĘP ZESPOŁU „ŁAŁYMKA“, doc. dr. Gustaw Juzala, kierownik zespołu

18.00–20.00

EKSKURSIJA PO SENAMIESTI, Ekskursiją veda dr. Irena Snukiškienė / WYCIECZKA PO STARÓWCIE, Przewodnik dr Irena Snukiškienė

RUGSÉJO 8 D. / 8 WRZEŚNIA

10.00–12.00

DARBAS SEKCIJOSE / PRACA W SEKCJACH

1 SEKCIJA / 1. SEKCJA

Domus Philologicus, 118 aud. (Krevės)

Pirmininkauja / Przewodniczą

prof. habil. dr. Anna PIECHNIK, doc. dr. Marius SMETONA

Prof. habil. dr. Anna PIECHNIK

Aksjologiczny wymiar PRACY w językowo-kulturowym obrazie świata mieszkańców polskiej wsi

Prof. habil. dr. Stanisława NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA

Ile ojca, ile matki jest w polskiej *ojczyźnie*? – Jeszcze raz o roli danych etymologicznych w rekonstrukcji językowego obrazu świata

Prof. habil. dr. Alena RUDENKA

Litwa? Białoruś? Polska? Ojczyzna Białorusinów według tekstów

Doc. dr. Marius SMETONA

Patriotizmo antonimai lietuvių kalboje

Prof. dr. Irena SMETONIENĖ

Demokratijos antonimai lietuvių kalboje

2 SEKCIJA / 2. SEKCJA

Domus Philologicus, 119 aud. (Adomo Mickevičiaus / Adama Mickiewicza)

Pirmininkauja / Przewodniczą

dr. Sebastian WASIUTA, dr. Vilija RAGAIŠIENĖ

Dr. Sebastian WASIUTA

Semantyka lasu w ludowych pieśniach żołnierskich i wojennych z Lubelszczyzny

Dr. Vilija SAKALAUSKIENĖ

Tarminiai žodynai kaip kultūros tekstai: kalbinis ir kultūrinis *kviečio* paveikslas

Dr. Ilona KULAK

Wartości i wartościowanie a ludowe nazwy roślin

Dr. Vilija RAGAIŠIENĖ

Anytos ir marčios konceptai lietuvių ir slavų paribyje: panašumai ir skirtumai

3 SEKCIJA / 3. SEKCJA

Domus Philologicus, 123 aud. (Stepono Batoro / Stefana Batorego)

Pirmininkauja / Przewodniczą

dr. Damian GOCÓŁ, doc. dr. Regina JAKUBĖNAS

Doc. dr. Regina Jakubėnas

Obraz środowiska naukowego Akademii Wileńskiej i środowiska naukowego w Paryżu w korespondencji ks. Remigiusza Kossakowskiego do ks. M. Poczobuta-Odlanickiego.

Dr. Damian Gocół

Mediatyzacja pamięci o Kresach w reportażach Studia Historii Mówionej Polskiego Radia Lublin

Dr. Tomasz Jelonek

System wartości mieszkańców tradycyjnej wsi utrwalony w nieoficjalnych nazwach własnych

Dr. Tatjana Vologdina

„Skąd przyszedłaś, tam powracaj”. Wypędzenie choroby w zamówieniach litewskich

Dr. Katarzyna Konczewska

Magia i demonologia ludowa w językowym obrazie świata pogranicza polsko-białorusko-litewskiego

12.00–12.30

KAVOS PERTRAUKA / PRZERWA KAWOWA

12.30–14.30

DARBAS SEKCIJOSE / PRACA W SEKCJACH

1 SEKCIJA / 1. SEKCJA

Domus Philologicus, 118 aud. (Vincio Krevės)

Pirmininkauja / Przewodniczą

prof. habil. dr. Dorota PAZIO-WLAZŁOWSKA, dr. Irena SNUKIŠKIENĖ

Prof. habil. dr. Dorota PAZIO-WLAZŁOWSKA

Alcest to mój kolega, który jest bardzo gruby i który ciągle je. Koncept GRUBAS w serii opowiadań o Mikołajku R. Gościnnego i J. Sempégo jako tekście kultury

Dr. Irena SNUKIŠKIENĖ

MELO konceptualizavimas dabartinėje lenkų kalboje: šiuolaikinių tekstų analizė

Dr. Jelena KIREJEVA, dr. Miroslav STASILO

Lithuanian and French Politicians as the Target of Negative Emotions

Dr. Sara AKRAM

Spolszczenie jako tekst literacki na przykładzie *Serca ciemności* Jacka Dukaja

Nida PODERIENĖ

Asmens reprezentacija paauglių rašytinėje kalboje

2 SEKCIJA / 2. SEKCJA

Domus Philologicus, 119 aud. (Adomo Mickevičiaus / Adama Mickiewicza)

Pirmininkauja / Przewodniczą

dr. Veslava ČIŽIK-PROKAŠEVA, doc. dr. Viktorija UŠINSKIENĖ

Doc. dr. Viktorija UŠINSKIENĖ

Semantyka koloru szarego

Dr. Marta HARTENBERGER

Obraz matki w polskich tekstach medialnych

Prof. (HP) dr. Birutė JASIŪNAITĖ, doc. dr. Jelena KONICKAJA

Антропоморфные метафоры звезд в литовской и русской поэзии

Dr. Veslava Čižik-Prokaševa

Vokietės vaizdinys Dabartinės lietuvių kalbos tekстыne

Doc. dr. Rūta Kazlauskaitė

Žydinčios purienos vaizdinys lietuvių poezijoje

3 SEKCIJA / 3. SEKCJA

Domus Philologicus, 123 aud. (Stepono Batoro / Stefana Batorego)

Pirmininkauja / Przewodniczą

dr. Tatjana VOLOGDINA, Szymon GRABIŃSKI

Dokt. Violeta ŠVAIKOVSKAJA

Kultūremų samprata ispanų lingvistikoje

Dokt. Diana PLACHOVIČIŪTĖ

Gaidys lietuvių ir slavų frazeologijoje

Aida RYMŠEVIČ

Namas lietuvių ir lenkų mįslėse

Szymon GRABIŃSKI

Uwagi o działalności Jana Karłowicza na Litwie (na podstawie pierwszych listów J. Karłowicza do M. Dowojny)

Silvestras BUIKO

Terminologijos gimimas: lenkų ir lotynų kalbų įtaka 1642 m. K. Sirvydo žodynui

14.30–15.30

PIETŲ PERTRAUKA / PRZERWA OBIADOWA

16.00–18.00

III PLENARINIS POSĖDIS / III POSIEDZENIE PLENARNE

TEKSTAS KAIP SAVIRAIŠKOS ŠALTINIS /

TEKST JAKO ŹRÓDŁO AUTOIDENTYFIKACJI

Domus Philologicus, 118 aud. (Krevės)

Pirmininkauja / Przewodniczą

prof. habil. dr. Anna PAJDZIŃSKA, dr. Loreta VAIČIULYTĖ-SEMĖNIENĖ

Prof. habil. dr. Małgorzata MISIAK

On jest Łemkiem więc kolory kwiatów łączy z kolorem nieba (W. Graban, *Na kołpaku gór*, 1991) – Próba rekonstrukcji łemkowskiego uniwersum tożsamościowego

Prof. habil. dr. Halina KUREK

Wiejski dom jako wartość

Prof. habil. dr. Dorota Krystyna REMBISZEWSKA

Makatka jako tekst kultury

Doc. dr. Silvija PAPAURĖLYTĖ-KLOVIENĖ

(Ne)pavojingas miesčioniškumas

Dr. Loreta VAIČIULYTĖ-SEMĖNIENĖ

Prieraišumo konceptas publicistikoje

18.00–18.30

**KONFERENCIJOS APIBENDRINIMAS /
PODSUMOWANIE KONFERENCJI**

18.30–19.30

EKSKURSIJA Į ADOMO MICKEVIČIAUS MUZIEJŲ

(<https://www.muzejus.vu.lt/pl/amm>), gidė Karolina Malinovska /

WYCIECZKA DO MUZEUM ADAMA MICKIEWICZA,

przewodnik Karolina Malinovska

RUGSĖJO 9 D. / 9 WRZEŚNIA

10.00–17.00

EKSKURSIJA Į LIAUDIES KULTŪROS MUZIEJŲ RUMŠIŠKĖSE
IR PAŽAISLIO VIENUOLYNĄ / WYCIECZKA DO MUZEUM
KULTURY LUDOWEJ W RUMSZYSZKACH (<https://www.llbm.lt>)
I KASZTORU W POŻAJŚCIU
(<https://www.lithuania.travel/pl/place/klasztor-w-pozajsciu>)

